

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Liber Officialis Seu Agendorum Pastoralium S. Trevirensis Ecclesiae

Johann Hugo <Trier, Erzbischof>

Mogvntiae, 1688

Modus baptizandi infantem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75322](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75322)

**ORDO, ET MODUS
COMMUNIS BAPTIZANDI IN-
FANTES TAM MASCULOS, QUAM
FOEMELLAS.**

LN primis Parochus ea, quæ supra dicta sunt de Sacramento Baptismi sæpius relegat, se sequè in praxi rituum instrui curet, ne circa Baptismi collationem hallucinetur.

Allato infante ad fores Ecclesiæ Parochus superpelliceo, & stolâ indutus signo sanctæ crucis se muniens, dicat:

In nomine Patris, & Filii & Spiritûs Sancti, Amen.

Deinde verbis Germanicis, vel Gallicis, juxta regionem quærat à Patrinis.

Begehrt ihr/ daß diß Kind getaufft werde?

R. Patrinus, vel Matrina.

Ja Herr.

Demandez vous que cet enfant soit baptizé?

R. Ouy Monsieur.

Parochus.

Nennet das Kind. *Nommez l'enfant.*

R. N.

Parochus Masculum collocet ad dexteram suam, Fœmellam verò ad sinistram, leniter insufflet ter in faciem infantis, & dicat semel.

**Exi ab eo (ea) Sathana, da honorem Deo vivo,
& ve-**

& vero : da honorem Jesu Christo Filio ejus, & Spiritui S. & recede ab hoc famulo (*hac famula*) Dei.

Hic signetur infans in fronte dicendo :

Signo te in fronte **✠** in nomine Domini nostri Jesu Christi, ut confidas in eo.

Bene- ✠ dico.	}	Oculos tuos, ut videas claritatem Dei.
		Aures , ut audias verbum veritatis ejus.
		Nares , ut suscipias odorem suavitatis ejus.
		Pectus , ut credas in eum.
		Scapulas , ut suscipias jugum servitutis ejus.
		Os , ut confitearis illi, qui cum Patre, & Spiritu S. vivit, & regnat Deus in sæcula sæculorum. Amen.

Oratio.

Exi Spiritus immunde ab eo (*ea*) & da locum Spiritui S. Paraclito in nomine Patris, & Filii, & Spiritus S.

Hic signetur infans in fronte, & pectore, non est autem opus denudare pectus; super pannos enim signari potest.

Accipe signum Crucis Domini nostri **JESU** Christi tam in fronte **✠** quàm in corde **✠** sume fidem coelestium præceptorum : talis esto moribus, ut templum Dei jam esse possis, ingressusque (*ingressusque*) Ecclesiam Dei, evasisse te laqueos mortis læta (*læta*) agnosce : horresce idola, respue simulachra, cole Deum Patrem omnipotentem, & Jesum Christum Filium ejus, qui cum eo vivit, & regnat in sæcula sæculorum.

Ore.

Oremus.

Omnipotens sempiterne Deus, Pater Domini Jesu Christi, respicere dignare super hunc famulum tuum **N.** (*hanc famulam tuam N.*) quem (*quam*) ad rudimenta fidei vocare dignatus es; omnem cæcitatem cordis ab eo (*ea*) expelle, dirumpe omnes laqueos Sathanæ, quibus fuerat alligatus (*alligata*) aperi ei Domine januam pietatis tuæ, ut signo sapientiæ tuæ imbutus (*imbuta*) omnium cupiditatum foetoribus careat, & ad suavem odorem præceptorum tuorum lætus (*læta*) tibi in Ecclesia tua deserviat, & proficiat de die in diem, ut idoneus (*idonea*) efficiatur accedere ad gratiam Baptifini tui perceptâ medicinâ, per Christum Dominum nostrum. *ꝛ.* Amen.

Parochus deinde faciat Exorcismum salis, si sal exorcizatus non fuerit ad manum.

Exorcizo te creatura salis in nomine Dei Patris **ꝛ** Omnipotentis, & in charitate Domini nostri Jesu **ꝛ** Christi, & in virtute Spiritûs **ꝛ** Sancti, Exorcizo te per Deum **ꝛ** vivum, per Deum **ꝛ** verum, per Deum **ꝛ** sanctum, qui te ad tutelam humani generis creavit, & populo venienti ad credulitatem per servos suos consecrari præcepit; proinde rogamus te Domine Deus noster, ut hæc creatura salis in nomine Sanctæ Trinitatis efficiatur salutare Sacramentum ad effugandû inimicum, quod

B

tu

tu Domine sanctificando **✠** sanctifices, & benedicens **✠** benedicas, ut fiat omnibus accipientibus perfecta medicina, permanens in visceribus eorum in nomine ejusdem Domini nostri Jesu Christi, qui venturus est judicare vivos, & mortuos, & sæculum per ignem. **℞. Amen.**

Deinde mittat modicum salis in os infantis dicens.

N. Accipe salem sapientiæ, ut propitius sit tibi Dominus noster Jesus Christus in vitam æternam. **℞. Amen.**

Oremus.

Deus Patrum nostrorum, Deus universæ conditor veritatis, te supplices exoramus, ut hunc famulum tuum **N.** (**hanc famulam tuam N.**) respicere digneris propitius, & hoc primum pabulum salis gustantem non diutiùs esurire permittas, quò minus cibo expleatur coelesti, quatenus sit semper divino spiritu fervens, spe gaudens, tuo nomini serviens, perduc eum (**eam**) Domine, quæsumus, ad novæ regenerationis lavacrum, ut cum fidelibus tuis promissionum tuarum æterna præmia consequi mereatur, per Christum Dominum nostrum. **℞. Amen.**

Nota quoties in margine ponitur [super masculum] intellige, talem orationem super masculum tantum legendam: sicut quando ponitur (super foemellam) super foemellam tantum: reliqua dicenda sunt tam super masculum, quàm super foemellam.

Ad-

Adjuratio.

Ergo maledicte Diabole recognosce sententiam tuam, & da honorem Deo vivo, & vero; da honorẽ Jesu Christo Filio ejus, & Spiritui S. & recede ab hoc famulo Dei **N.** (*hac famula Dei N.*) quia istum (*istam*) sibi Deus, & Dominus noster Jesus Christus ad suam sanctam gratiam, & benedictionem, fontemque Baptismatis, dono Spiritus S. vocare dignatus est (*& hæc dicendo faciat crucem pollice dextro in fronte*) & hoc signum sanctæ **✠** crucis, quod fronti ejus damus, tu maledicte Diabole nunquam audeas violare per eundem Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

Oremus.

Deus immortale præsidium omnium postulantium, liberatio supplicum, vita credentium, resurrectio mortuorum, te invoco super hunc famulum tuum **N.** qui Baptismi tui donum petens, æternam consequi gratiam spirituali regeneratione desiderat: accipe eum Domine, & qui dignatus es dicere: petite, & accipietis; quærite, & invenietis: pulsate, & aperietur vobis: petenti itaque præmium porrige, & januam pande pulsanti, ut æternam cœlestis lavacri benedictionem consecutus promissa tui muneris regna percipiat, per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

*Super
Mascul.*

Oremus.

*Super
Fœmel.*

Deus Abraham, Deus Isaac, Deus Jacob, Deus, qui tribus Israel de Ægyptiaca servitute liberasti, & Moysen famulum tuum de custodia mandatorum tuorum in deserto monuisti : & Susannam de falso crimine liberasti : te supplex deprecor Domine, ut liberares hanc famulam tuam **N.** & perducere eam digneris ad gratiam Baptismi tui, per Christum Dominum nostrum. **R.** Amen.

Exorcismus.

Audi maledicte Sathana, adjuratus per nomen æterni Dei, & Salvatoris nostri Filii ejus, cum tua victus invidia, tremens, gemensque discede: nihil tibi sit commune cum servo, (*serva*) Dei, jam coelestia cogitanti, renuntiaturus (*renuntiaturâ*) tibi, ac sæculo tuo, & beatæ immortalitati victuro (*victurâ*) da igitur honorem adveniendi Spiritui S. qui ex summa cœli arce descendens perturbatis fraudibus tuis, divino fonte purgatum pectus, id est, sanctificatum Deo templum, & habitaculum perficiat, ut omnibus penitens noxis præteritorum criminum liberatus (*liberata*) servus (*serva*) Dei, gratias perenni Deo referat semper, & benedicat nomen ejus sanctum in sæcula sæculorum. **R.** Amen.

Exorcismus.*Super
Mascul.*

Exorcizo te immunde Spiritus in nomine Pa-

† tris

Masculum, vel Fœmellam.

13

Pater, & **F**ilius, & Spiritus **S**. ut ex eas, & recedas ab hoc famulo Dei **N**. ipse enim tibi imperat maledicte Diabole, atque damnate, qui pedibus suis super mare ambulavit, & Petro mergenti dexteram porrexit Jesus Christus Dominus noster, qui venturus est judicare vivos, & mortuos, & sæculum per ignem. **R.** Amen.

Exorcismus.

Exorcizo te immunde Spiritus per **P**atrem, & **F**ilium, & Spiritum **S**anctum, ut ex eas ab hac famula Dei **N**. Ipse enim tibi imperat maledicte damnate, qui cæco nato oculos aperuit, & quadriduanum Lazarum de monumento fuscitavit.

*Super
Fœmellam.*

Oremus.

Æternam, ac piissimam pietatem tuam deprecor Domine Sancte Pater omnipotens æterne Deus, luminis, & veritatis auctor super hunc famulum tuum **N**. (**hanc famulam tuam N.**) ut digneris eum (**eam**) illuminare lumine intelligentiæ tuæ, munda eum (**eam**) & sanctifica; Da ei scientiam veram, ut dignus (**digna**) gratiâ Baptismi tui effectus (**effecta**) teneat firmam spem, consilium rectum, doctrinam sanctam, per Christum Dominum nostrum. **R.** Amen.

Parochus. Dominus vobiscum.

Minister. Et cum Spiritu tuo.

B 3

Paro.

Parochus.

Sequentia S. Evangelii secundum Matthæum.

*Hæc dicendo faciat signum crucis in fronte, ore, & pectore infantis.**Minister.*

Gloria tibi Domine.

Matt. 19.

In illo tempore : oblatis sunt Jesu parvuli, ut manus eis imponeret, & oraret : Discipuli autem increpabant eos : Jesus verò ait eis ; finite parvulos, & nolite eos prohibere ad me venire : talium est enim regnum cœlorum (*hic ponat sacerdos manus suas super caput infantis*) & cum imposuisset eis manus, abiit inde. *R.* Laus tibi Christe.

Deinde Parochus admoneat Patrinum, & circumstantes, ut simul dicant genibus flexis orationem Dominicam, Salutationem Angelicam, & Symbolum Apostolorum pro salute infantis.

Exorcismus.

Nec te lateat Sathana ; imminere tibi poenas, imminere tibi tormenta, imminere tibi diem iudicii, diem supplicii sempiterni, diem, qui venturus est velut clibanus ardens, in quo tibi, atque universis Angelis tuis æternus superveniet interitus. Proinde damnate, atque damnande da honorem Deo vivo, & vero : da honorem Jesu Christo Filio ejus, & Spiritui S. in cuius nomine, atque virtute præcipio tibi quicumq; es Spiritus immunde, ut exeas, & recedas ab hoc famulo (*hac famula*) Dei **N.** quem (**quam**) hodie Dominus noster Jesus Christus ad suam gratiam, & benedictionem, fontemque Baptismatis dono Sancti Spiritûs vocare dignatus est, ut fiat

rem.

Masculum, vel Foemellam.

15

templum ejus per aquam regenerationis in remissionem omnium peccatorū, in nomine ejusdem Domini nostri Jesu Christi, qui venturus est judicare vivos, & mortuos, & sæculum per ignem. Amen.

Deinde Parochus salivā oris sui ex sinistra sua pollice acceptā tangat primò aurem dexteram infantis dicendo:

Ephphata, quod est, adaperire.

Dein nares, sed caveat, ne sputo tangat labia infantis, dicendo:

In odorem suavitatis.

Demum aurem sinistram subjungendo,

Tu autem effugare maledicte Diabole, appropinquabit enim judicium Dei.

Hæc hæctenus ante fores templi.

His ita peractis Parochus infantem in Ecclesiam inducat dicendo:

Ingrederere in templum Dei, ut habeas partem cum Christo in vitam æternam. R. Amen.

Quo dicto itur ad fontem Baptismi, ubi obstetrix, vel alia mulier infantem denudat, & ad Baptismum præparat. Deinde Patrinus infantem Masculum, Matrina verò Foemellam in manibus teneat coram Parocho, & si est alius Patrinus, vel Matrina, ponat manum dexteram super infantem: Parochus verò stans coram fonte ad orientem versâ facie, quæ sequuntur, cum singulis agat.

Parochus igitur interroget secundò:

Begehrt ihr/ das Kind gefaufft zu haben?

Demandez vous, que l' enfant soit baptizé?

R. Ja Herz. Ouy Monsieur.

Parochus.

Antwortet mir von des Kindes wegen auff meine Fragen.

Respondez pour l' enfant sur les demandes suivantes.

N. Ab-

N. Abrenuntias Sathanæ?

Et si Patrinus nesciat latinè, interroget linguâ vulgari, seu patriâ.

Wiedersagstu dem Teuffel?

Renoncez vous à Sathan?

Patrinus, & Matrina.

Ahrenuntio (*vel in vulgari.*)

Ich widersage. **I**y renonce.

Parochus.

Et omnibus pompis ejus?

Und allem seinem Pracht und Hoffart?

Et à toutes ses pompes?

Patrinus.

Ahrenuntio, **I**ch widersage / **I**y renonce.

Parochus.

Et omnibus operibus ejus?

Und allen seinen Wercken?

Et à toutes ses oeuvres?

Patrinus.

Ahrenuntio, **I**ch widersage / **I**y renonce.

Dein Parochus interroget de fide infantis.

Credis in Deum Patrem omnipotentem, creatorem coeli, & terræ?

Glaubstu in Gott Vatter / allmächtigen Schöpffer Himmels / und der Erden?

Croyez vous en Dieu le Pere tout pouissant, createur du ciel & de la terre?

Patrinus.

Credo, **I**ch glaub / **I**y croy.

Paro-

Parochus.

Credis & in Jesum Christum, Filium ejus unicum, Dominum nostrum, qui conceptus est de Spiritu S. natus ex Maria virgine, passus sub Pontio Pilato, crucifixus, mortuus, & sepultus: descendit ad inferos: tertiâ die resurrexit à mortuis. Ascendit ad coelos, sedet ad dexteram DEI Patris omnipotentis. Inde venturus est judicare vivos, & mortuos?

Glaubstu auch in **J**esum **C**hristum seinen einigen Sohn unseren **H**errn / der empfangen ist von dem Heil. Geist / geboren auß **M**aria der Jungfrauen; gelitten unter **P**ontio **P**ilato / gecreuziget / gestorben und begraben / abgestiegen zu der Höllen / am dritten Tag wieder auffstanden von den Todten / auffgefahren gen **H**immel / sitzet zu der Rechten **G**ottes des allmächtigen **V**atters / von dannen Er kommen wird zurichten die Lebendigen und die Todten?

Croyez vous aussy en **J**ESUS **C**HRIST son Fils unique, nostre Seigneur: qui a esté conçu du Saint Esprit, né de la Vierge Marie: qui a souffert sous Ponce Pilate, a esté crucifié, mort, & ensevely: qui est descendu aux enfers, le troisieme jour est resuscité de mort à vie. Il est monté aux cieux, est assis à la droite de Dieu le Pere tout Puissant, de là viendra juger les vivans & les morts?

C

Patri-

Patrinus.

Credo, **I**ch glaub / I'y croy.

Parochus.

Credis & in Spiritum S. Sanctam Ecclesiam Catholicam, Sanctorum communionem, remissionem peccatorum, carnis resurrectionem, & vitam æternam?

Glaubstu auch in den Heil. Geist / die heilige allgemeine Christliche Kirche / Gemeinschaft der Heiligen / Vergebung der Sünden / Auferstehung des Fleisches / und ein ewiges Leben?

Croyez vous aussy en S. Esprit: la Sainte Eglise catholique: la communion des Saints: la remission des pechez: la resurrection de la chair, & la vie eternelle?

Patrinus.

Credo, **I**ch glaub / I'y croy.

Nota vascula sacrae unctionis ad vitandum errorem sic distinguere solere, ut vasculum Chriftatis signetur litera C. Olei sacri O. vel S. Infirmorum autem I. Parochus his præmissis infantem denudari iubens intincto pollice dextero in Oleum catechumenorum, quod Oleum salutis, seu Sanctum vocatur, faciat crucem unguendo ipsum in pectore, & scapulis dicens:

Ego te linio Oleo salutis in pectore **H**re, & in sca **H**pulis in nomine Domini nostri Jesu Christi in vitam æternam.

Parochus interroget Patrinum tertio.

Begehrt ihr / Das Kind getaufft zu haben?

Demandez vous, que l'enfant soit baptizé?

Patri-

Patrinus.

Ja Herr. Ouy Monsieur.

Parochus postea diligenter inquirat, an infans ab obstetrice, vel aliis
sit baptizatus, interrogando:

Ist das Kind gegetauft?

L'enfant est il baptizé?

Et si prius non fuerit baptizatus, tunc expressio ejus nomine
simpliciter sub forma subscripta ipsum baptizet. Advertat autem
Parochus, ut verba formæ eodem tempore, quo ipsa ablutio pera-
gitur, pronuntiet; atque ideò, dum profert verba formæ, hauriat de
fonte manu dexterâ aquam, & super denudatum infantis caput
tribus vicibus fundat, dicens distinctè, & attentè.

N. Ego te baptizo in nomine Palii, & Spiritûs Sancti.

Si verò dubitetur, an infans verè, & ritè fuerit baptizatus,
utatur Parochus formâ sequenti:

**N. Si non es baptizatus (baptizata) Ego te
baptizo in nomine PaSancti.**

Deindè intingit pollicem in sacrum Chrisma inunguens infantem
in summitate capitis dicens:

**Deus omnipotens, & Pater Domini nostri Jesu
Christi, qui te regeneravit ex aqua, & Spiritu S.
quique dedit tibi remissionem omnium peccato-
rum (hic inungit) ipse te liniat Chrismate salu-
tis in vitam æternam. Amen.**

Parochus accipiens candidam mitram, vestem, seu linteum
imponendo capiti infantis dicat.

**Accipe vestem candidam, sanctam, & immacu-
latam, quam perferas ante tribunal Domini nostri**

C 2

Jesu

Jesu Christi, ut habeas vitam æternam, & vivas in sæcula sæculorum. Amen.

*Postea Sacerdos cum Patrinis candelam accensam tenens
super infantem dicat:*

Accipe lampadem ardentem, irreprehensibilem custodi baptismum tuum, serva Dei mandata, ut cum Dominus venerit ad nuptias, possis occurrere ei unà cum omnibus Sanctis in aula coelesti, habeásque vitam æternam, & vivas in sæcula sæculorum. Amen.

N. Vade in pace **✠** & Dominus sit tecum.

R. Amen.

Admonitio Parochi ad Patrinum, & Matrinam.

Ich ermahne euch Bettern und Gódten/ daß ihr diß Kind euch lasset befohlen seyn/ neben seinen natürlichen Eltern/ und diese zu ermahnen/ daß sie dessen Christliche Unterweissung nicht verabsäumen/ und wann es zu seinen verständigen Jahren kómen wird/ daß ihr es (wo dieselbe Eltern daran saumig wáren/ oder abstúrben) mit ganzem Fleiß unterrichtet und lehret / stet und vest in der Heil. Christlichen Catholischen / und Apostolischen Kirchen (darines jekunder den Heil. Lauff empfangen) bleiben/ derselbigen wahren/ und ungezweiffelten Glauben allezeit halten/ und darneben auch das Vatter unser / den Englischen Gruß/ den Apostolischen Glauben / und die Zehen Gebótt

bott Gottes ; Ja keinen Fleiß spare zulehren
alles / so zu Gehorsam / Auffnehmung / und Er-
haltung der obgenanter H. Kirchen-Lehr / und
Förderung seiner Seelen Seeligkeit vonnöthen
seyn wird / damit ihr dann der jetzt gebettener
Bewatterschafft vor Gott dem H. Erren gnug
thun möget.

Il est ordonné au Parain & à la Maraine d'auoir grand soin de cet enfant, de la foy duquel ils se sont rendus garants enuers Dieu, & l'Eglise; d'auertir diligemment le Pere & la Mere qu'aussi tôt qu'il sera capable d'estre instruit, ils doiuent luy apprendre, ou faire apprendre les principaux articles de la foy, les maximes de la religion, & de la vie chrétienne, l'oraison Dominicale, la Salutation Angelique, le Symbole des Apôtres, les commandemens de Dieu & de l'Eglise. Il faut aussi les auertir de luy donner l'exemple d'une vie vraiment chrétienne; & s'il commet quelque faute, ils doiuent le corriger charitablement: que si les parens venoient à mourir, ou qu'ils ne s'acquittassent pas de ces deuoirs, le Parain & la Maraine seroient obligez de suppléer à leur defaut, ou negligence par l'engagement qu'ils ont pris en repondant pour cet enfant.

Parochus fricando pollicem dexterum sale lavet manus supra fontem, Patrini verò extra fontem, claudaturque baptisterium, & SS. Olea præeunte Ministro cum candela ad suum deferantur locum.

ORDO BAPTIZANDI PLURES INFANTES TAM UNIUS, QUAM DI- VERSI SEXUS.

Quando plures diversi sexûs adferuntur baptizandi, sciat Parochus communes Exorcismos, & Orationes super omnes simul legi nullo genere mutato: speciales verò sexuum super illos tantùm, qui unius sexûs sunt, legi debent: ut quando in margine habetur (super Mascul.) tunc super masculos tantùm; ubi verò ponitur (super Foemel.) super illas solùm pronuntiet talem Exorcismum, vel Orationem: quare ne in hac re erret Parochus, Masculos simul; idque à dexteris, Foemellas verò à Sinistris simul statuatur.

Observet quoque diligenter, ut cum plures utriusque sexûs baptizandi sunt simul; Adjectiva, & participia propter personam digniorem in masculino genere pronuntiet, & omnia pariter proferrantur, ut supra in proprio genere, numero plurali: Verùm prima nominis Interrogatio, Exsufflatio, Crucis impressio, seu Signatio, Tactus aurium, & narium cum saliva, Abrenuntiationis interrogatio, unctio Olei catechumenorum, Interrogatio de fide, seu Symbolo, ipse Baptismus, inunctio Chrismatis, Impositio candidæ vestis, atque accensæ candelæ Traditio, singulariter singulis, & primùm Masculis, deinde Foemellis fieri debet.

ORDO BAPTIZANDI MAS- CULUM VEL FOEMELLAM IN PERICULO MORTIS.

Nb. Parochus ut primùm infans ad portam templi allatus fuerit, vel ipse ad domum puerperii venerit, ob imminens periculum signando se cruce petat à Patrino, vel Matrino.

Begehrt ihr / daß diß Kind gefaufft werde?

Demandez vous, que cet enfant soit baptizé?

Responsio Patrini.

Ja Herz.

Ouy Monsieur.

Parochus deinde petito nomine infantis insufflet in faciem ejus dicens

Impero tibi immunde Spiritus in nomine Pa-
tris, & Filii, & Spiritûs Sancti, ut ex eas, &
recedas ab hoc famulo (hac famula) Dei.

Paro.